

IV

(Pranešimai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

TARYBA

Tarybos išvados dėl Tarybos rekomendacijos dėl įgūdžių tobulinimo kryptių – naujų galimybių suaugusiesiems įgyvendinimo

(2019/C 189/04)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

1. PRIMINDAMA politinį šio klausimo kontekstą, išdėstyta šių išvadų priede, visų pirma tai, kad
  - a) švietimo socialinis aspektas pagal pirmąjį Europos socialinių teisių ramsčio principą reiškia, kad kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti įgūdžių, leidžiančių visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai keisti statusą darbo rinkoje ⁽¹⁾;
  - b) pagal ketvirtą JT darnaus vystymosi tikslą siekiama užtikrinti įtraukų ir vienodą kokybišką švietimą ir visiems suteikti mokymosi visą gyvenimą galimybių. Kaip pažymėta Komisijos diskusijoms skirtame dokumente „Darni Europa – iki 2030 m.“, „permainos nieko neaplenkia. Kad būtų sukurta tvari ES ekonomika, kurioje įgyvendinti JT darnaus vystymosi tikslai, būtinas švietimas, mokslas, technologijos, moksliniai tyrimai ir inovacijos“;
  - c) 2018 m. gegužės 22 d. Taryba priėmė Išvadas dėl artėjimo prie Europos švietimo erdvės vizijos ⁽²⁾, kuriose nustatė, kad Europos švietimo erdvė turėtų būti grindžiama mokymosi visą gyvenimą tęstinumu, ir akcentavo, kad iniciatyvos pagal Europos švietimo erdvę turėtų apimti visų lygmenų bei rūšių švietimą ir mokymą, įskaitant suaugusiųjų švietimą ir profesinį rengimą bei mokymą.
  - d) visuomenės senėjimas Europoje, ilgesnė gyventojų gyvenimo trukmė ir poreikis skatinti kartų bendradarbiavimą, spartėjantys pokyčiai darbo rinkoje, naujai atsirandančios darbo formos ir skaitmeninių technologijų skverbtis į visus kasdienio gyvenimo aspektus lemia didėjantį naujų įgūdžių ir aukštesnio lygio įgūdžių, žinių ir kompetencijų poreikį; dėl to kyla dar didesnis poreikis tobulinti visų žmonių, kurie dar neturi pagrindinių gebėjimų ar neįgiję kvalifikacijos, kad būtų užtikrintos jų įsidarbinimo galimybės ir aktyvus pilietiškumas, įgūdžius ar vykdyti jų perkvalifikavimą;
  - e) atsižvelgiant į šiuo metu dabar darbo rinkose vykstančius didžiulius pokyčius, įtraukus ir kokybiškas švietimas ir mokymas – teikiami visais gyvenimo etapais – tapo dar svarbesni, o Sąjungai iškilo įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo būtinybė, kuriai patenkinti reikia strateginių požiūrių dėl mokymosi visą gyvenimą ir įgūdžių ugdymo; kai kurie duomenys rodo, kad jau 2022 m. 54 % visų darbuotojų reikės reikšmingo įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Dok. 13129/17.⁽²⁾ OL C 195, 2018 6 7, p. 7.⁽³⁾ Pasaulio ekonomikos forumas. 2018 m. ataskaita „Darbo vietų ateitis“.

- f) Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) suaugusiųjų mokymosi rodiklis Sąjungoje per pastarąjį dešimtmetį nepakito: 2017 m. 10,9 % suaugusiųjų senieji pradėjo tam tikros formos mokymosi veiklą, palyginti su 2020 m. nustatyto 15 % rodikliu ⁽⁴⁾;
- g) Europos semestro kiekvienai šaliai skirtose rekomendacijose nurodyta, kad įgūdžių tobulinimas, perkvalifikavimas ir mokymasis visą gyvenimą yra vienas iš svarbiausių uždavinių, kuriuos ateityje turės spręsti įvairios valstybės narės;
- h) 2017 m. 61 mln. 25–64 m. amžiaus suaugusiųjų Sąjungoje nutraukė savo formalųjį švietimą dar nebaigę vidurinio ugdymo ⁽⁵⁾; tuo pačiu metu mokyklos nebaigusių asmenų dalis 2017 m. buvo 10,6 % ir dabar priartėjo prie 2020 m. nustatyto rodiklio, t. y. mažiau nei 10 %, tačiau atskirų šalių rodikliai labai skiriasi; 43 % Sąjungos gyventojų skaitmeniniai įgūdžiai yra nepakankamo lygio, o 17 % apskritai tokių įgūdžių neturi ⁽⁶⁾; maždaug 20 % EBPO suaugusiųjų įgūdžių tyrime (PIAAC) ⁽⁷⁾ dalyvaujančių šalių suaugusių gyventojų pagrindiniai gebėjimai, pavyzdžiui, raštingumas ir gebėjimas skaičiuoti, yra menki. Todėl būtina kuo greičiau skirti dėmesio mokymo teikimui tokiems suaugusiesiems;
- i) nėra vieno visiems tinkančio metodo; dirbantieji, bedarbiai ir darbo rinkoje neaktyvūs asmenys, taip pat daug įvairių pogrupių turi konkrečių poreikių; įvertinus ir patvirtinus teisėtai šalyse gyvenančių migrantų ir pabėgėlių įgūdžius ir kompetencijas, taip pat patobulinus jų įgūdžius ir juos perkvalifikavus, bus paspartintas jų patekimas į darbo rinką ir sklandi integracija į naujas bendruomenes;
- j) investavimas į įgūdžių tobulinimą ir perkvalifikavimą gali padaryti didelį ekonominį poveikį, įskaitant didesnę našumą ir ekonomikos augimą; geresnius įgūdžius ir daugiau kompetencijų turinčius gyventojus, gebančius skatinti inovacijas ir technologinę pažangą ⁽⁸⁾; didėjančias mokesťines pajamas ir mažėjančias viešąsias išlaidas, kurias lemia geresnė asmenų sveikata, socialinis ir pilietinis dalyvavimas ir žemesnis dalyvavimo nusikalstamoje veikloje lygis ⁽⁹⁾;
- k) dėl įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo gali pagerėti asmenų įsidarbinamumas, padidėti atlyginimas, pagerėti sveikata ir gerovė, suaktyvėti pilietiškumas ir padidėti socialinė įtrauktis. Tačiau asmenims ir darbdaviams gali būti sunku suprasti šį poveikį ir todėl jie gali nepakankamai investuoti į įgūdžių tobulinimą ir perkvalifikavimą; dėl to reikia nustatyti tinkamas paskatas didinti informuotumą ir motyvaciją toliau mokytis;
- l) atsižvelgdama į tai, 2016 m. gruodžio 19 d. Taryba priėmė Rekomendaciją dėl įgūdžių tobulinimo kryptių – naujų galimybių suaugusiesiems (toliau – Rekomendacija) ⁽¹⁰⁾, kurioje raginama nustatyti strateginį ir koordinuotą požiūrį dėl bendrų mokymosi galimybių suteikimo Sąjungos 61 mln. ⁽¹¹⁾ menkus įgūdžius turinčių ir (arba) žemos kvalifikacijos suaugusiųjų ir siekta remti žemo įgūdžių ir kvalifikacijų lygio suaugusiuosius, kad būtų pagerinti jų pagrindiniai gebėjimai, t. y. rašymo, skaičiavimo ir skaitmeniniai įgūdžiai, ir (arba) jie įgytų įvairesnių įgūdžių, žinių ir kompetencijų, taip pat siekiant aukštesnės kvalifikacijos;
- m) Rekomendacijoje dėl įgūdžių tobulinimo kryptių valstybėms narėms rekomenduojama pasiūlyti menkus įgūdžius turintiems ir (arba) žemos kvalifikacijos suaugusiesiems suteikti įgūdžių tobulinimo galimybių, grindžiamų lengvai prieinama kryptimi, kurią sudaro trys etapai: įgūdžių vertinimas, siekiant nustatyti esamus įgūdžius ir įgūdžio tobulinimo poreikius; pateikti specialiai parengtą mokymosi ir mentorystės pasiūlymą sudarant sąlygas jiems atnaujinti įgūdžius ir pašalinti spragas; sudaryti galimybę, kad jų įgyti įgūdžiai, žinios ir kompetencijos būtų patvirtintos ir pripažintos, kad jie įgytų kvalifikacijas ar galimybių įsidarbinti;

⁽⁴⁾ Darbo jėgos tyrimas, 2018 m.

⁽⁵⁾ Darbo jėgos tyrimas, 2018 m.

⁽⁶⁾ Skaitmeninės aprėpties ir įgūdžių ataskaita, Europos Komisija, 2017 m. duomenys.

⁽⁷⁾ Airija, Austrija, Belgija – FL, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, JK, Lenkija, Lietuva, Nyderlandai, Prancūzija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija.

⁽⁸⁾ EBPO, PIAAC, 2016 m.

⁽⁹⁾ „Įgūdžių svarba“, EBPO, 2016 m.

⁽¹⁰⁾ OL C 484, 2016 12 24, p. 1.

⁽¹¹⁾ 2017 m. 61,3 mln. 25–64 m. amžiaus žmonių turėjo ne didesnę kaip pagrindinio ugdymo kvalifikaciją (Eurostatas, Darbo jėgos tyrimas, 2018 m.). 2012 m., kai buvo renkami duomenys PIAAC, Darbo jėgos tyrime buvo užfiksuota, kad 70 mln. 25–64 m. amžiaus žmonių turėjo ne didesnę kaip pagrindinio ugdymo kvalifikaciją. Šis skaičius nuo to laiko kasmet mažėja, visų pirma nes: a) 25 m. pasiekiančių asmenų išsilavinimo lygis yra aukštesnis, nes daugiau jaunų žmonių įgyja vidurinio ugdymo ar jam lygiaverčio lygio išsilavinimą, ir b) pensinio amžiaus žmonių išsilavinimo lygis paprastai yra žemesnis, išskyrus kai kurias Rytų Europos šalis.

2. ATKREIPIA DĖMESĮ Į Komisijos tarnybų darbinį dokumentą ⁽¹²⁾, kuriame įvertinamos įgyvendinimo priemonės, paskelbtą laikantis Rekomendacijos nuostatų;
3. PAŽYMI, kad buvo padaryta pažanga, visų pirma:
  - a) Rekomendacijos priėmimas kai kuriose valstybėse narėse tapo postūmiu surengti nacionalinius debatus ir kritiškai apžvelgti esamas programas;
  - b) kai kurios valstybės narės rengiasi įgyvendinti naujas politikos darbotvarkes, skirtas suaugusiųjų gyventojų įgūdžių tobulinimui ir jų perkvalifikavimui, laikantis Rekomendacijos tikslų;
  - c) nors pagal daugumą priemonių, apie kurias pranešta, daugiausia dėmesio skiriama bedarbiams suaugusiesiems, kai kuriose valstybėse narėse taip pat daug dėmesio skiriama paramai žemos kvalifikacijos darbuotojams, turintiems darbą, kurie sudaro reikšmingą tikslinės grupės dalį;
  - d) daug valstybių narių naudojami įvairių formų parama, siūloma pagal Sąjungos programas;
4. PABRĖŽIA savo išpareigojimą laikytis Rekomendacijoje nustatyto plataus užmojo ir RAGINA valstybes nares, laikantis Rekomendacijos ir atsižvelgiant į nacionalinės teisės aktus, aplinkybes bei turimus išteklius ir glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjais, kai įmanoma:
  - a) įdiegti tvarias ilgalaikes priemones, skirtas suaugusiųjų įgūdžių tobulinimui ir jų perkvalifikavimui, kaip dalį platesnio strateginio požiūrio dėl įgūdžių ugdymo visą gyvenimą;
  - b) laikytis nuoseklaus strateginio požiūrio dėl pagrindinių gebėjimų teikimo menkus įgūdžius turintiems ir (arba) žemos kvalifikacijos suaugusiesiems, kuris būtų grindžiamas visų atitinkamų susijusių subjektų veiklos koordinavimu ir partnerystėmis, – šis požiūris būtų holistinių įgūdžių strategijų ar veiksmų planų dalis;
  - c) skatinti partnerystes, kad būtų laikomasi holistinio požiūrio, įtraukiant atitinkamus subjektus, įskaitant socialinius partnerius iš visų (socialinės, užimtumo ir švietimo bei mokymo) politikos sričių, siekiant sujungti pagrindinių gebėjimų teikimą su kitomis paslaugomis, skirtomis menkus įgūdžius turintiems ir (arba) žemos kvalifikacijos suaugusiesiems;
  - d) didinti darbdavių, ypač MVĮ, informuotumą apie įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo svarbą ir apie esamus paramos mechanizmus, skirtus suaugusiųjų įgūdžių ugdymui, taip pat raginti juos propaguoti mokymo galimybes savo darbuotojams ir jiems jas siūlyti;
  - e) teikiant mokymą daugiausia dėmesio skirti tam, kad būtų padedama naudos gavėjams įgyti bent minimalaus lygio tris pagrindinius gebėjimus, t. y. rašymo, skaičiavimo ir skaitmeninius įgūdžius, taip pat kitas bendrąsias kompetencijas, kurios yra svarbios siekiant aktyviai dalyvauti tvarioje visuomenėje ir turėti ilgalaikį darbą;
  - f) kai tikslinga, užtikrinti, kad toks mokymo teikimas apimtų tris etapus: įgūdžių vertinimą, specialiai parengtą ir lankstų mokymosi pasiūlymą ir įgūdžių, žinių ir kompetencijų patvirtinimą bei pripažinimą;
  - g) pasiūlyti mokymosi galimybes, kurios būtų specialiai pritaikytos pagal naudos gavėjų individualius mokymosi poreikius, kaip nustatyta įgūdžių vertinime, ir pagrįstos informacija apie galimybes darbo rinkoje;
  - h) nustatyti aprėpties, informuotumo didinimo, orientavimo ir paramos priemones, įskaitant paskatas, skirtas sėkmingam iniciatyvos įgyvendinimui užtikrinti;
  - i) apsvaistinti galimybes plėtoti veiksmingos politikos ir veiksmų, siekiant sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių ir sumažinti menkus įgūdžius turinčių ir (arba) žemos kvalifikacijos suaugusiųjų procentinę dalį, sinergiją, pavyzdžiui, priemonių pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą ir pagal įgūdžių tobulinimo kryptis sinergiją;
  - j) įvertinti savo veiksmų poveikį tikslinės grupės pažangai siekiant įgyti įgūdžius ir kvalifikacijas, nurodytas Rekomendacijoje;

⁽¹²⁾ „Tarybos rekomendacija dėl įgūdžių tobulinimo kryptių – naujų galimybių suaugusiesiems: įgyvendinimo priemonių įvertinimas“, SWD(2019) 89 final.

5. PRAŠO Komisijos:

- a) toliau remti Rekomendacijos dėl įgūdžių tobulinimo kryptių įgyvendinimą, be kita ko, pasitelkiant valstybių narių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio mokymąsi ir skelbiant specialius kvietimus teikti pasiūlymus, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama visų pirma pagalbai valstybėms narėms joms sprendžiant vertinimo ataskaitoje nurodytus uždavinius ir nagrinėjant galimybes, kurias suteikia sustiprintas ir novatoriškas nacionalinių suaugusiųjų mokymosi koordinatorių vaidmuo;
  - b) palengvinti įvairių sektorių bendradarbiavimą ir koordinavimą Europos lygmeniu, nustatant sąsajas su kitomis iniciatyvomis ir pasinaudojant Sąjungos finansavimo programomis, taip pat keitimąsi geros praktikos pavyzdžiais organizuojant tarpusavio mokymosi veiklą ir pasitelkiant tokias priemones kaip Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE) ir (arba) *Europass*;
  - c) formuluojant politikos pasiūlymus, be kita ko, dėl bendradarbiavimo sistemos po 2020 m., atsižvelgti taip pat į ilgalaikį suaugusiųjų mokymosi iššūkį ir į klausimą dėl suaugusiųjų, kurių įgūdžiai ar kvalifikacijos pasenę arba yra žemo lygio ir kuriems reikia galimybės naudotis įgūdžių tobulinimo kryptimis;
  - d) bendradarbiauti su Sąjungos įstaigomis (CEDEFOP, ETF) ir tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, EBPO, JT ir UNESCO, ir remtis jų praktine patirtimi, siekiant spręsti įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo uždavinius, be kita ko, atliekant atitinkamus mokslinius tyrimus ar analizę susaugusiųjų mokymosi ir įgūdžių vertinimo srityse (pvz., PIAAC).
-

PRIEDAS

Politinis kontekstas

1. 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendacija 2008/867/EB dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties ⁽¹⁾.
2. 2008 m. lapkričio 21 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų rezoliucijos – „Geresnis orientavimas visą gyvenimą integravimas į švietimo ir mokymosi visą gyvenimą strategijas“ projektas ⁽²⁾.
3. 2011 m. birželio 28 d. Tarybos rekomendacija dėl politikos, kuria siekiama mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių ⁽³⁾.
4. Tarybos rezoliucija dėl atnaujintos Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės ⁽⁴⁾.
5. 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendacija dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo ⁽⁵⁾.
6. 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo ⁽⁶⁾.
7. 2015 m. Tarybos ir Komisijos Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) įgyvendinimo bendra ataskaita ⁽⁷⁾.
8. 2016 m. vasario 15 d. Tarybos rekomendacija dėl ilgalaikių bedarbių integracijos į darbo rinką ⁽⁸⁾.
9. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Nauja Europos įgūdžių darbotvarkė. Drauge dirbant didinti žmogiškąjį kapitalą, išdarbinimo galimybes ir konkurencingumą“ (2016 m. birželio 10 d.).
10. 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos rekomendacija dėl įgūdžių tobulinimo krypčių – naujų galimybių suaugusiesiems ⁽⁹⁾.
11. 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo ⁽¹⁰⁾.
12. 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2241/2004/EB ⁽¹¹⁾.
13. 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų ⁽¹²⁾.
14. Tarybos išvados dėl artėjimo prie Europos švietimo erdvės vizijos ⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ OL L 307, 2008 11 18, p. 11.

⁽²⁾ OL C 319, 2008 12 13, p. 4.

⁽³⁾ OL C 191, 2011 7 1, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 372, 2011 12 20, p. 1.

⁽⁵⁾ OL C 398, 2012 12 22, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 120, 2013 4 26, p. 1.

⁽⁷⁾ OL C 417, 2015 12 15, p. 25.

⁽⁸⁾ OL C 67, 2016 2 20, p. 1.

⁽⁹⁾ OL C 484, 2016 12 24, p. 1.

⁽¹⁰⁾ OL C 189, 2017 6 15, p. 15.

⁽¹¹⁾ OL L 112, 2018 5 2, p. 42.

⁽¹²⁾ OL C 189, 2018 6 4, p. 1.

⁽¹³⁾ OL C 195, 2018 6 7, p. 7.